

.....

Hans van der Linden is lid van het management team van de directie Agrokennis. Binnen zijn directie houden zo'n 60 mensen zich dagelijks op allerlei niveaus bezig met 'verbindingen leggen' tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen. "Ons doel is om ons internationale concurrentie- en innovatievermogen te bevorderen door actuele kennis snel door te laten stromen. Zowel van kennisinstellingen naar het bedrijfsleven als vice versa." Want Nederland heeft veel te verliezen, zou ze haar concurrerende positie laten verwateren.

.....

Kennis snel laten doorstromen, dat is de sleutel

Nederland heeft de K-factor

De Gouden Driehoek is al jaren een succesverhaal. Als geen ander is Nederland sterk in het snel ontsluiten van kennis. Van der Linden: "De overheid speelt binnen die driehoek de rol van facilitator. We zorgen dat er verbindingen zijn tussen onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven. Zo simpel is het. Dat doen we nationaal en internationaal. Ons onderwijs kan zo op internationale rol van betekenis spelen. Aan de Wageningen UR studeren veel buitenlandse studenten. En er komen ook flink wat mensen naar Nederland om op Mbo-niveau cursussen te volgen aan een opleidingsinstituut als PTC+." Die goede naam is er internationaal, en dus is het zaak dat instellingen zich zodanig organiseren dat ze hun cursisten gedegen kennis, lesmateriaal en oefenomstandigheden kunnen bieden." En daarmee leidt Nederland echt geen toekomstige concurrenten op. Want het mes snijdt aan twee kanten, mensen gaan terug naar huis en hebben dan voor altijd een link

met Nederland waaruit mooie dingen kunnen voortkomen.

Naast dat Nederland veel buitenlandse studenten ontvangt, gaan Nederlandse kennisinstellingen ook actief naar het buitenland om daar te helpen de boel op poten te zetten. Als aansprekend voorbeeld noemt Van der Linden Afghanistan: "Daar heeft het groene onderwijs het fundament gelegd om het agrarisch beroepsonderwijs verder uit te bouwen. Zowel Wageningen UR is daarbij betrokken maar ook PTC+ heeft daar een programma opgezet dat 'train de trainers' heet. Lokale mensen worden opgeleid tot opleiders. Zo maak je een begin van een kennisinfrastructuur, om uiteindelijk de voedselvoorziening beter te organiseren. Onze rol is zo'n geval niet alleen de verbindingen leggen, maar ook het financieel mogelijk maken ervan. In dit geval valt het samen met ontwikkelingssamenwerking,

en dan zitten we er als overheid steviger in dan wanneer het meer om het bevorderen van handelsbetrekkingen met ontwikkelde landen zou gaan.”

De succesformule van de Gouden Driehoek werd al genoemd, kennis zo snel mogelijk laten doorstromen. Van der Linden: “Wij zijn in die zin uniek dat via het beleid het wetenschappelijk onderwijs, het Hbo-, het Mbo- en het VMBO-onderwijs met elkaar verbonden zijn.” Een relatief nieuw initiatief dat voortbordurt op de Gouden Driehoek-gedachte komt vanuit het topsectorenbeleid. De twee agrotopsectoren, agrofood en tuinbouw- en uitgangsmateriaal hebben sinds kort de beschikking over vijf Centres of Expertise; virtuele samenwerkingsverbanden tussen kennisinstellingen en het bedrijfsleven om samen business cases te ontwikkelen en uit te voeren. Als voorbeeld geeft Van der Linden het Centre of Expertise Greenports. “Binnen dat Centre werken in dit geval Hbo-scholen samen op een bepaald thema, in dit geval Greenports. Via dit Centre maken ze verbinding met het tuinbouwbedrijfsleven, en zo kan men gezamenlijk internationale activiteiten ontwikkelen. Bijvoorbeeld kassenbouwers die kassen willen neerzetten in het buitenland maar tegelijkertijd ook

kennis leveren zodat mensen ter plekke worden opgeleid zodat ze er ook daadwerkelijk mee kunnen omgaan. Zo’n Centre is gelieerd aan de topsectoren om de samenwerking tussen bedrijven en scholen concreet vorm te geven. Voorwaarde is dat er geld van het bedrijfsleven moet inzitten, wij als overheid financieren dan de andere helft voor de duur van 4 jaar.”

“Er zijn ook twee Centres of Expertise op Mbo-niveau, die werken volgens hetzelfde principe. Er is een tuinbouwproject op Mbo-niveau gaande in het Westland en dat loopt als een trein. Ondernemers stellen daar aan de scholen het nieuwste van het nieuwste op het gebied van kassen ter beschikking. Scholieren oefenen in een state of the art omgeving. En ook hier snijdt het mes aan twee kanten. Bedrijven die bereid zijn hierin te investeren, kunnen straks goed opgeleide mensen in dienst nemen. Zo’n Centre is eigenlijk een soort smeerolie. De overheid ondersteunt scholen en bedrijven om zich te organiseren, maar ze moeten het uiteindelijk zelf doen. Wij leggen alleen de bal op de stip en we zorgen dat de voorwaarden er zijn om te samenwerken, we financieren een groot gedeelte maar gaandeweg moet het zichzelf staande kunnen houden.”

“De uitdaging op het gebied van internationalisering”, vervolgt Van der Linden, “ligt bij de kennisinstellingen. Want hoe ga je je structureel organiseren op internationale cursussen en opleidingen? Je moet als school hoog inzetten op een curriculum waarvan je niet weet of je verzekerd bent van vraag. Het is best moeilijk, om naast je school ook de mensen en de kennis te organiseren voor internationale cursussen in het buitenland. Dan moet je daar mensen op aannemen en organisatie om heen bouwen en als school is dat toch risicovol. Dat is wat we te overbruggen hebben. Waar, op welk sectorniveau, is het nou mogelijk om voor het bedrijfsleven en scholen samen structureel iets neer te zetten? En natuurlijk zijn er al veel samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en individuele scholen, dat loopt goed en als overheid bemoeien we ons daar ook niet mee. Maar de vervolgvraag is, als er kansen liggen in het buitenland, hoe zou je meerdere scholen en daaraan gekoppeld Wageningen UR, zich zo kunnen laten organiseren dat ze gezamenlijk een soort arrangement aan opleidingen kunnen bieden met de garantie van continuïteit?” Van der Linden geeft als voorbeeld een Hbo-instelling die de Denen in China hebben opgezet, alle kennisinstellingen en het bedrijfsleven hebben samengewerkt om dat te bereiken.” Een valkuil, weet Van der Linden, “is dat een instelling altijd in het oog moet houden dat het gewone onderwijs niet uitgehold mag worden. Dan raken ze in de problemen, het moet publiek-privaat gescheiden blijven.

Van der Linden ziet het voor zich: “die samenwerking tussen Hbo en Wageningen UR werkt goed. In het buitenland is men gecharmeerd van het wetenschappelijke van Wageningen UR, maar er is steeds meer behoefte aan toegepaste kennis, en dat ligt natuurlijk bij de Hbo-instellingen. En die hebben we ook, zo kunnen met Wageningen UR als entree makkelijk in het buitenland binnenkomen. Je ziet het ook bij buitenlandse missies. Onze agrokennis is altijd prominent aanwezig, we hebben wereldwijd echt wel wat te melden.”

Jacqueline Rogers